

תלמוד לומר "ודם זבחיך ישפך על מזבח ה' אלהיך, והבשר תאכל". כיון שלא נכתב "ישפך סביב מזבח", משמע ששפיכה אחת בלבד, מכפרת.⁴

ומקשינן: וכי האי פסוק זה להכי הוא דאתא, ללמדנו שבנתינה אחת כיפר? הרי האי מיבעי ליה לכדתניא:

מניין לכל הרמים שאם¹ נשתירו בכלי לאחר זריקת שתי² מתנות הדם, שטעונים מתן דם ליסוד המזבח, וכדין האמור בחטאת, שנאמר בה "ואת כל דמה [הגותר ממתן הדם על

לפיכך, נתן את כולן כתיקנן ואחת מהן שלא כתיקנה, כגון שחישב בה מחשבת חוץ לזמנו, הרי זו פסולה, ולא נותר הזבח על ידי המתנות הראשונות שנעשו בשתיקה, ואין בו כרת באכילתו, כי מאחר והמתנות כולן הן המתירות את הזבח, ואין זו מתירתו בלא זו, הרי שכל אחת מהן הינה חצי מתיר, ואין נעשה פיגול אלא אם חישב בכל המתיר.

גמרא

תנו רבנן: מניין לניתנין על מזבח החיצון, שנתנן במתנה אחת, שכיפר?

פי שאין זו אפילו מתנה אחת, אלא בהכרח שהמתנה שנאמרה אן אינה מאותן מתנות האמורות במצוות הקרבן, אלא מתנה מחודשת היא, שקיומה הוא בנתינת דם על המזבח.

1. כתבו הרש"ש והזבח תודה לקמן [נג ב], שבדברי רש"י כאן משמע, שאין צריך לשייר דם בכדי לקיים דין שפיכת שיריים, ורק אם נותר דם מהמתנות, יש לשופכו ליסוד, וכן דעת ה"ר משה בתוס' לקמן [שם, ד"ה העולה].

וכתב השפת אמת, שפשטות לשון הגמרא, ולשון הרמב"ם [מעשה הקרבנות, פרק ה] אינו כן, אלא מצווה להשאיר שיריים ליתן על היסוד.

2. מלשון רש"י משמע, שאין דין שפיכת שיריים אלא בקרבנות הטעונים שתי מתנות, להוציא את הבכור, המעשר והפסח, שאין בהם אלא מתנה אחת. וכן כתב הראב"ד בפירושו למסכת תמיד [פרק ד] בשם הרב ר' אפרים, שאין טעונים מתן דמים ליסוד, אלא דם החטאות ופרים הנשרפים, הניתנים במתן שתיים שהן ארבע.

ובשפת אמת תמה, מדוע הבכור הפסח והמעשר אינם טעונים שפיכת יסוד, וכתב, שלברייתא זו הלומדת דין שפיכת שיריים, מהפסוק "ודם זבחיך ישפך", יתכן שקרבנות אלו

עושה שיריים, ואף על פי שמחשבת פיגול של טמא אינה נתפסת לפסול את הזבח, כיון שאין הוא ראוי לעבודה, מכל מקום, מאחר ויש בה שם עבודה לענין לעשות שיריים, נתפס הפסול מחשבה, והוא הדין בנדון דנן, אם כל המתנות היה להן שם עבודה לענין שרק שהושלמו נחשב קרב המתיר כמצוותו, הרי שהיתה נתפסת מחשבת הפסול למנוע את הפיגול, מחמת שלא נחשב קרב המתיר כמצוותו, ולכך כתב רש"י, שבמתנה ראשונה כבר קרב כל המתיר.

4. כתב בחדושי רבי אריה לייב [חלק ב, כג א ד"ה והנראה], לימוד זה שהניתנין בארבע מתנות שנתנן במתנה אחת כיפר, אינו גילוי מילתא בעלמא שרק אחת המתנות מעכבת, והיתר הן למצווה בעלמא, אלא יסוד דין זה הוא, שנתרבה דין כפרה מחודשת, שהוא בהגעת הדם למזבח ובמתנה אחת בלבד, והיינו מה שלמדנו משפיכה, שכל קיומה של מתנה זו היא בשפיכת הדם על המזבח, ואין בזה דין חילוק מתנות כלל, והוכיח כן, מדין מתנות הניתנות בשתיים שהן ארבע, שכל מתנה מהן היא אחת שהיא שתיים, ומכל מקום הדין בזה הוא שאף אם נתן מתנה אחת בלבד שאינה כשתיים כיפר, ואף על

קרנות המזבח] ישפוך אל יסוד המזבח" ? תלמוד לומר "ודם זבחיך ישפך".³ ואם כן, כיצד למדת מפסוק זה שאם נתן מתנה אחת כיפר?

ומתריצין: תנא זה, הדורש מ"ודם זבחיך ישפך" ללמד שמתן אחד מכפר, אינו לומד דין שפיכת שיריים מפסוק זה, אלא נפקא ליה מדרבי.

דתניא: רבי אומר: נאמר בדם חטאת העוף הנשאר לאחר מתן דמה על קיר המזבח "והנשאר בדם, ימצה אל יסוד המזבח". [ויקרא ה] ותיבת "בדם" מיותרת היא, שאין תלמוד לומר "בדם", אלא היה לו לכתוב "והנשאר ימצה", ומה תלמוד לומר "והנשאר בדם ימצה"? —

לפי שלא למדנו עד כה אלא לדמים הניתנין מתן ד' מתנות על ארבע קרנות המזבח, דהיינו חטאת בהמה, שטעונין דמים אלו מתן דמים ליסוד, וכפי האמור בה במפורש. שאר דמים, אשר אינם טעונים ארבע מתנות,

מנין שגם בהם טעון יתר הדם להינתן ליסוד?

תלמוד לומר "והנשאר בדם ימצה". שאין תלמוד לומר "בדם", ומילה זו מיותרת היא, ומה תלמוד לומר "בדם"? לימוד הכתוב על כל הדמים שנשאר מהם דם לאחר עיקר זריקתם שטעונין הם מתן דמים הנותרים ליסוד. ומאחר ולמדנו דין שפיכת שיריים מפסוק זה, אפשר לנו ללמוד את הדין שמתנה אחת מכפרת מהפסוק "ודם זבחיך ישפך".

ומקשינן: ואכתי, ועדיין יש להקשות: וכי הפסוק "ודם זבחיך ישפך" להכי הוא דאתא, ללמד שמתנה אחת מכפרת? והרי מיבעי ליה ללמוד ממנו דין אחר, לכדתניא: מנין לדמים אשר דינם להיות ניתנין בזריקה מרחוק, וכגון בעולה ושלמים ואשם שנאמר בהם "וזרקו", שאם נתנן בשפיכה, שעמד סמוך ליסוד, ושפכם עליו,⁴ שיצא⁵ ידי חובת נתינת הדם? תלמוד לומר "ודם זבחיך

אינם בכלל "זבחיך".

אולם בתוס' לקמן [נא ב] מבואר, שאף הבכור המעשר והפסח, טעונים שפיכת שיריים.

3. כתב השפת אמת, אף על פי שכבר למדנו לעיל [כו ב], לגבי זריקת דם שלא במקומו] מהפסוק "ואני נתתיו לכם על המזבח לכפר" שכיון שהגיע דם למזבח נתכפרו בעלים, ואם כן הוא הדין לגבי מתנה אחת שיש לה לכפר מחמת כן, מכל מקום, מאחר ופסוק זה אינו אמור אלא לגבי כפרת בעלים, ולא לגבי הכשר הבשר כפי שמבואר שם בגמרא, לכך יש ללמוד מ"ודם זבחיך ישפך" שנאמר בו במפורש "והבשר תאכל", והיינו שמתנה אחת מתירה אף את הבשר באכילה.

4. בדין שפיכה, כתב רש"י בפסחים [פט א ד"ה פסח בשפיכה], ששופך מן המזרק לקיר המזבח כנגד היסוד, והחילוק בין שפיכה לזריקה, מבואר ברש"י בפסחים [קכא ב, ד"ה שירי דם], שזריקה נעשית מרחוק, שלא איכפת לו לזורק אם נופלים שיריים על היסוד או לא, ואילו שפיכה נעשית בנחת בכדי שיפול הדם על היסוד.

אולם לשון הרשב"ם שם, "שפיכה מקרוב, עומד על היסוד ושופך שם", וביאר החזון איש, שאף הרשב"ם אינו מתכוון ששופך על היסוד ממש, אלא כוונתו, עומד אצל היסוד ושופך על קיר המזבח.

5. משמע שלכתחילה לא יתנם אלא בזריקה, ובדיעבד יצא אף אם נתנם בשפיכה. והקשה

זבח, לא פטר את ברכת הפסח, דברי רבי ישמעאל.

וסברה הגמרא עתה, שטעמו של רבי ישמעאל הוא משום שסובר שזריקה בכלל שפיכה, ומאחר ודם הפסח ניתן בשפיכה ודם החגיגה [שהוא שלמים] ניתן בזריקה, נמצא שמתן דם קרבן החגיגה הינו בכלל מתן דם הפסח, שהרי אם יתן את דם השלמים בשפיכה, יצא. ולכך ברכת הפסח פוטרתו. ומה שאין כן מתן דם הפסח, שאינו בכלל מתן דם השלמים, כי אם יתן את דם הפסח בזריקה לא יצא, מאחר ולא מצינו בשום מקום שהניתנין בשפיכה שנתנין בזריקה יצא, ולכך אין ברכת הזבח פוטרת את ברכת הפסח, שאין הפסח כלול בזבח.

רבי עקיבא אומר: לא ברכה זו פוטרת את ברכה זו, ולא זו פוטרת את זו. וטעמו, משום שסובר, אף הניתנים בזריקה שנתנם בשפיכה לא יצא. ואין ללמוד מהפסוק "ודם זבחיך ישפך" שמועילה שפיכה, מאחר ופסוק זה בא להורות על עיקר דין דם הפסח, שהוא ניתן בשפיכה, ואי אפשר

ישפך". שמשמעו דם כל הזבחים ישפך, ובא הכתוב ללמדנו שאף באלו שנאמר בהם דין זריקה, יצא ידי חובה בשפיכה. ומאחר ונצרך הכתוב לדבר זה, היאך למדת ממנו דין מתנה אחת מכפרת?

ומתריצין: התנא שלמד מהכתוב "ודם זבחיך ישפך" שמתנה אחת מכפרת, **סבר לה רבי עקיבא, דאמר לא זריקה בכלל שפיכה, ולא שפיכה בכלל זריקה,** אלא כל קרבן יש ליתן את דמו כדינו האמור בו, ואם שינה אופן הניתנה לא יצא ידי חובת מתן דם.

ומצינו שכך סובר רבי עקיבא, **דתנן במסכת פסחים [קכא א]:** חבורת מנויין על קרבן הפסח, אם מרובים הם, מביאים עמם גם קרבן חגיגה הקרב בארבעה עשר בניסן. וקודם אכילתם, יש להם לברך על הפסח: ברוך אשר קדשנו במתותיו וצונו לאכול את הפסח. ועל החגיגה יש לברך: ברוך וגו' לאכול את הזבח.

ברך ברכת הפסח, פטר את של זבח, ואינו צריך לברך עליו. אבל אם ברך ברכה של

ליתן בזריקה ולקיים דין חילוק מתנות. ולפי זה כתב, שקרבנות שלא נאמר בהם דין חילוק מתנות, הרי שאף אלו שנאמרה בהם זריקה, יכול לכתחילה ליתן בשפיכה, וישיב בזה את דברי הרמב"ם [מעשה הקרבנות ה' יז] שכתב "הבכור והמעשר והפסח דם כל אחד מהן טעון מתנה אחת בשפיכה כנגד היסוד", ואף על פי שדין דם הבכור וודאי בזריקה הוא, כפי המבואר לקמן שאין מי שחולק על כך שדין נתינת דמו נלמד מהפסוק "ואת דמם תזרוק", מכל מקום, מאחר ואינו טעון חילוק מתנות, הרי שלכתחילה יכול ליתנו בשפיכה.

בכתבי הגר"ז, מאחר וזריקה בכלל שפיכה, מדוע לכתחילה לא יוכל ליתן בשפיכה? וכתב בשם הגר"ח, שכל דין חילוק מתנות, שמצינו שצריך ליתן שתי מתנות שהן ארבע, שייך רק בזריקה, אבל בשפיכה לא נאמר כלל דין זה, וכאשר אמרנו שזריקה בכלל שפיכה, הרי שאם עשה שפיכה אחת בזבח הטעון ארבע מתנות, יצא, ואין צריך לחזור וליתן עוד, ולכן לכתחילה לא יתן בשפיכה, כי מאחר וצוותה תורה ליתן ארבע מתנות, והוא עושה שפיכה אחת, הרי שאף שקיים מצוות זריקה, מכל מקום ביטל דין חילוק מתנות, אלא יש לו לכתחילה

ללמוד ממנו שני דינים. וכיון שדין דם הפסח להינתן בשפיכה, נמצא שאף החגיגה אינה בכלל הפסח, שהרי אם יתן את דמיה בשפיכה לא יצא, ולכך אין ברכת הפסח פוטרתה.

ומעתה, תנא זה של הברייתא, הדורש מהפסוק "ודם זבחיך ישפך" ללמד על דין מתנה אחת מכפרת, סובר רבי עקיבא בדין הניתנים בזריקה שאין מועילה בהם שפיכה, ולא נצרך הפסוק ללמד על דבר זה, והוא מיותר ללמוד ממנו שמתן דם אחד מכפר. אולם מצד שני הוא חולק על רבי עקיבא בדין זה שדם הפסח ניתן בשפיכה. כי רבי עקיבא למד זאת מ"ודם זבחיך ישפך", ואילו

לשיטת התנא של הברייתא, פסוק זה בא ללמד שמתנה אחת מכפרת, ואינו מיותר ללמד על דם הפסח שניתן בשפיכה.

ומקשינן: אכתי, עדיין יש להקשות: וכי הפסוק "ודם זבחיך ישפך" להכי הוא דאתא ולא לדרשה אחרת? והרי מיבעי ליה לכדתניא: רבי ישמעאל אומר: מתוך שנאמר [במדבר יח] "אך בכור שור או בכור כשב או בכור עז — את דמם תזרוק על המזבח, ואת חלבם תקטיר", למדנו בזה לבכור שטעון מתן דמים ואימורים לגבי מזבח.⁶

מעשר ופסח, מנין שאף הם טעונים מתן

6. בכתבי הגרי"ז העלה מדברי הגמרא כאן שדם הבכור ניתן בזריקה, ושאינו חולק בדבר זה, וכן כתב, שלדעת רבי יוסי הגלילי לקמן, דין הבכור והמעשר והפסח בזריקה, שהרי בבכור נאמר "ואת דמם תזרוק", ואף המעשר והפסח נכללו בפסוק זה. ומשום כך, הקשה על דברי הרמב"ם שפסק, שדין הבכור בשפיכה, מנין לו דבר זה, מאחר ולא נמצא בסוגייתנו מי שחולק על כך שהוא בזריקה!?

ולעיל הובא שתירץ בשם הגר"ח, שכל הדמים שאינם טעונים חילוק מתנות, אף אלו האמורים בהם זריקה, לכתחילה יכול ליתנם בשפיכה, שהרי דין "ודם זבחיך ישפך" הינו לכתחילה, ורק אלו הטעונים חילוק מתנות, יש ליתנם לכתחילה בזריקה, בכדי שלא לבטל דין חילוק מתנות שאינו אלא בזריקה ולא בשפיכה. אמנם, בקרן אורה מבואר, שלא נתבאר כלל בפסוק "ואת דמם תזרוק" אם הוא בזריקה או בשפיכה, ואף אם לדעת רבי ישמעאל חלוק דין המעשר והפסח שהוא בשפיכה, מבכור שהוא בזריקה, מכל מקום, לדעת רבי יוסי הגלילי

וודאי שדין שלושתם הוא או בזריקה או בשפיכה. והוכיח כן מדברי המשנה בפרק איזהו מקומן, שאמרה "הבכור המעשר והפסח, דמם טעון מתנה אחת", ולא חילקה המשנה בדינם, ולפי זה, וודאי המקור לכך שהפסח והמעשר ניתן בשפיכה, אינו מהפסוק "ודם זבחיך ישפך", שהרי אף הבכור נכלל בדין זה, והוא הרי אינו נלמד מפסוק זה. אלא כך הוא הכלל בכל הניתנים מתנה אחת שהם בשפיכה. וצריך לידע מה המקור לדין זה, שהרי בבכור נאמר "ואת דמם תזרוק", ומנין לנו שהוא בשפיכה?

וכתב, מאחר ודין נתן במתנה אחת כיפר ודין נתן בשפיכה יצא, שניהם נלמדים מהפסוק "ודם זבחיך ישפך", שענינו הוא במה שעיקר הכפרה היא שפיכה על המזבח, וכמו שכתב בזה הרמב"ם, הרי שלמדנו בזה, שאין טעון זריקה אלא דמים הניתנים על הקרנות, שלכתחילה מצוותם בזריקה. אבל אלו, שמצוותם ליתן מתנה אחת בלבד, לכתחילה מצוותם בשפיכה על המזבח.

דמים ואימורים לגבי מזבח?

תלמוד לומר "ודם זבחיך ישפך".⁷

הרי שנצרך פסוק זה לדבר אחר!?

ומתרצינן: סבר לה התנא של הברייתא כרבי יוסי הגלילי, הסובר שדם הפסח ניתן בזריקה, ולומד זאת מהאמור בבכור עצמו.

דתנאי: רבי יוסי הגלילי אומר: "את דמו תזרוק" לא נאמר בבכור, אלא "את דמם" נאמר בו, בלשון רבים. וכן "חלב" לא נאמר, אלא "חלבם". הרי שאין הוא בא ללמד רק על עצמו, אלא לימד על בכור, מעשר ופסח, שטעון מתן דמים ואימורים לגבי מזבח. ונמצא הפסוק "ודם זבחיך ישפך" מיותר ללמוד ממנו דין מתנה אחת מכפרת.

ושבה הגמרא לדון בדעת רבי ישמעאל,

שלמד בברייתא את דין שפיכת דם הפסח מ"ודם זבחיך ישפך", כי בהכרח רבי ישמעאל הוא זה ששנה גם את הברייתא לעיל, לדרוש מפסוק זה את דין הניתנים בזריקה שנתנם בשפיכה יצא. שהרי רבי עקיבא וודאי אינו סובר כן,⁸ כי מאחר ואמר שאין ברכת הפסח פוטר את של זבח, על כרחך טעמו משום שהפסח בשפיכה והזבח בזריקה. ואין לומר שסובר רבי עקיבא שהפסח בזריקה, כרבי יוסי הגלילי, שאם כן, היו שניהם פוטרם זה את זה בברכתם, מאחר ושניהם בזריקה.

ואם כן, מקשינן: ורבי ישמעאל, הרי האי קרא "ודם זבחיך ישפך" מפיק ליה לחבי, הוא לומד ממנו שהניתנין בזריקה שנתנם בשפיכה יצא, ומפיק ליה גם לחבי, ללמוד ממנו שדם הפסח ניתן בשפיכה? וכי יתכן לדרוש את אותו פסוק לשני ענינים שונים?

ומתרצינן: תרי תנאי שנו את אלו אליבא

על פי זוריקה בכלל שפיכה, מכל מקום, מאחר ולכתחילה אין עבודות שניהם שוות, אין ברכת הפסח פוטר את של זבח.

ומבואר בדבריו, שחלוק דין המעשר והבכור שלכתחילה ניתנים בזריקה, מפסח הניתן לכתחילה בשפיכה, ולא כמו שכתב הקרן אורה שהובא לעיל.

8. ולכך לא ניתן להעמיד הברייתא כשיטת רבי עקיבא. כך פירש רש"י. והקשה השיטה מקובצת, וכי משום שלא נוכל להעמיד את הברייתא כרבי עקיבא, יש לנו להעמידה כרבי ישמעאל? והרי שמא תנא שלישי שנה ברייתא זו!?

ולכך פירש את הכרח הגמרא, כיון שדרש רבי

7. והיינו, שהמעשר והפסח ניתנים בשפיכה. והרמב"ם [בכורות ו ד] פסק שדם המעשר ניתן בזריקה, ובהלכות מעשה הקרבנות [ה יז] פסק, שהבכור המעשר והפסח ניתנים בשפיכה. וכתב הלחם משנה, שסובר הרמב"ם שהניתנין בזריקה שנתנם בשפיכה יצא, ולכן, הגם שלכתחילה המעשר והבכור טעונים זריקה, מכל מקום בדיעבד יצא אף בשפיכה, וזהו שכתב כאן שבכור ומעשר טעון שפיכה, דהיינו, לכל הפחות לעיכובא טעונים שפיכה, וסמך על דבריו שכתב בהלכות קרבן פסח, שהשלמים דינם בזריקה, והוא הדין לבכור ומעשר שהם בכלל שלמים. ומה שפסק הרמב"ם [חמץ ומצה ח ז] כרבי עקיבא, הסובר אין ברכת הפסח פוטר את של זבח, היינו משום שלמד בדעת רבי עקיבא, שאף

יהיה לך" בלשון רבים?

ומתרצינן: לשון רבים האמור לגבי "בשרם", אינו מוסב על כמה מיני בכורות, שמשום כך תאמר שאף "דמם וחלבם" מתפרש כן, כי את כמה מיני בכורות ניתן להוציא בלשון "בכור". ומה שנאמר לשון רבים בבכור מוסב על בכור ממין אחד, אשר אף בו שייך לומר "ובשרם", להורות לך אחד תם, ואחד בעל מום.

לימד בכך הכתוב על בכור בעל מום שהוא ב-ז-1 ניתן לכהן כדין בכור תם, שלא מצינו לו בכל התורה כולה פסוק אחר ללמוד ממנו דבר זה.⁹ אולם את "דמם וחלבם" האמורים בפסוק לא ניתן לדרוש כן, שהרי בעל מום אינו קרב למזבח.

ומקשינן: ורבי ישמעאל, שלמד את הפסוק "ובשרם יהיה לך" לכלול בשר שור כבש ועז, מנין לו דין זה שבכור בעל מום ניתן לכהן?

ומתרצינן: נפקא ליה דין זה מ"וכשוק הימין לך יהיה", דסיפא של הענין האמור שם.

ומקשינן: בשלמא לרבי יוסי הגלילי, דמוקי

דרבי ישמעאל. והיינו, התנא שלמד בדעת רבי ישמעאל לדרוש מפסוק זה שדם הפסח ניתן בשפיכה, סובר שברכת הפסח אינה פוטרת את הזבח, ולא חלק רבי ישמעאל על רבי עקיבא בדין זה, כיון שהניתנין בשפיכה שנתנם בזריקה לא יצא. כי מאחר ודרש ב"ודם זבחיך ישפך" על נתינת דם הפסח בשפיכה, הרי שלא ניתן ללמוד ממנו להכשיר זריקה בדם הטעון שפיכה. ואילו התנא שלמד בדעת רבי ישמעאל שברכת הפסח פוטרת את של זבח, אינו סובר שדם הפסח ניתן בשפיכה, אלא דינו בזריקה, והטעם בזה שברכת הפסח פוטרת הוא משום שקרבן פסח הוא עיקר, והזבח טפל לו.

ומקשינן: בשלמא לרבי ישמעאל, דמוקים לה את פסוק "ואת דמם תזרוק" כוליה בבכור, ומה שנאמר "דמם" בלשון רבים היינו משום שהוא מוסב גם על "שור כשב ועז" האמורים בו, היינו דכתיב בהמשך הענין שם "ובשרם יהיה לך" [לאהרן הכהן]. כי בשר הבכור נאכל לכהנים, ולכך נאמר בלשון רבים, שאף זה מוסב על אלו. אלא לרבי יוסי, דמוקים ליה פסוק זה נמי במעשר ופסה, הרי מעשר ופסה אינו נאכל לכהנים אלא בעלים אכלי ליה, ואם כן, מאי "ובשרם

9. כן פירש רש"י. וכתב הקרן אורה, משמע שצריך פסוק לדין זה ובלעדיו היינו אומרים שבכור בעל מום אינו ניתן לכהן. וביאר שהחידוש בזה הוא בבכור שנולד בעל מום, כיון שהוא בעל מום עוד קודם שנתנו לכהן, היה מקום לומר שאינו מחוייב ליתנו לכהן, מאחר ואין הכהן זוכה בבכור אלא כשהוא עומד להקרבה. אולם בכור שנולד תם, שכבר זכו בו

ישמעאל בברייתא שדם הפסח בשפיכה, ושמענו עוד שאמר רבי ישמעאל שברכת הפסח פוטרת את של זבח, בהכרח סובר הוא שהניתנים בזריקה שנתנם בשפיכה יצא, שאם לא כן, היאך ברכת הפסח שהוא בשפיכה פוטרת את הזבח שהוא בזריקה, ומאחר וכן הוא נמצא שדרש את הפסוק "ודם זבחיך ישפך" אף לענין זה.